

МОНГОЛ УЛС

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР

2020 он 05 дугаар
сарын 01-ны өдөр

Дугаар 1176

Улаанбаатар-12
Утас: 260817
Факс: 976-11-310011

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН
Ж.ГАНБААТАР ТАНАА

Хуралдааны тэмдэглэл
хүргүүлэх тухай

Таны санаачлан боловсруулж Засгийн газрын санал, дүгнэлт авахаар ирүүлсэн Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцсэн тэмдэглэлийг үүгээр хүргүүлж байна.

Монгол Улсын сайд,
Засгийн газрын Хэрэг
эрхлэх газрын дарга

Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛЭЭС

Монгол Улсын Засгийн газрын 2020 оны 4 дүгээр сарын 29-ний өдрийн хуралдааны 28 дугаар тэмдэглэлд:

“ҮИИ.ХЭЛЭЛЦСЭН нь: Улсын Их Хурлын гишүүн Ж.Ганбаатарын санаачлан боловсруулсан Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл

ШИЙДВЭРЛЭСЭН нь: Улсын Их Хурлын гишүүн Ж.Ганбаатарын санаачлан боловсруулсан Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг хэлэлцээд дараахь саналыг хууль санаачлагчид уламжлахаар тогтов:

Улсын Их Хурлаас 2017 онд Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийг баталснаар төрийн хяналт шалгалт болон зөрчил шалган шийдвэрлэх ажиллагааг хэрэгжүүлэх журам нь ялгаатай бөгөөд уялдаатай байх тогтолцоог хуульчилсан болно. Монгол Улсын хариуцлагын тогтолцоо нь гэмт хэрэгт Эрүүгийн хуулиар, зөрчилд Зөрчлийн тухай хуулиар, төрийн албан хаагчид Төрийн албаны тухай хуулиар хариуцлага хүлээлгэх байдлаар хэрэгжиж байгаа бөгөөд харин төрийн хяналт шалгалт нь аливаа хэм хэмжээг мөрдүүлэх, түүнийг мөрдөөгүйгээс алдаа дутагдал гарч, хариуцлагын хэм хэмжээ үйлчилж эхлэхээс сэргийлэх зорилгоор хүн, хуулийн этгээдэд арга зүйн зөвлөгөө өгөх, туслалцаа үзүүлэх чиглэлээр хэрэгжих нь зүйтэй юм.

Төрийн хяналт шалгалтыг зөрчил шалган шийдвэрлэх ажиллагаанаас өөр арга, зарчим, хэрэгслээр хийх нь зүйтэй гэсэн хуулийн төслийн гол үзэл баримтлалыг зарчмын хувьд дэмжиж дараахь саналыг хуулийн төсөл тусгуулах саналтай байна:

1. Монгол Улсын Үндсэн хуульд 2019 оны 11 дүгээр сарын 14-ний өдөр оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтөөр хуулийн Гучин гуравдугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийг “Ерөнхийлөгчид тодорхой бүрэн эрхийг зөвхөн энэ зүйлд заасан хүрээнд хуулиар олгож болно” гэж өөрчилсөн бөгөөд тус зүйлд Ерөнхийлөгч хянан шалгах үйл ажиллагаа явуулах бүрэн эрх тусгаагүй тул хуулийн төслийн 3.1 дэх “Ерөнхийлөгчийн хянан шалгах үйл ажиллагаа” гэсэн агуулгыг хасах;

2. Санхүүгийн зохицуулах хороо, гааль, татвар, шударга өрсөлдөөн, онцгой байдлын зэрэг байгууллагуудын холбогдох салбарт хэрэгжүүлж байгаа төрийн хяналт шалгалт нь салбарын нарийн төвөгтэй, онцлог байдалтай уялдсан нарийвчилсан зохицуулалтыг холбогдох салбарын хуулиар тогтоосон байгааг хүлээн зөвшөөрөхийн зэрэгцээ нийтлэг байдлаар хэрэгжих төрийн хяналт шалгалтын нэгдмэл тогтолцоог эрх зүйн хүрээнд цаашид хадгалах, бэхжүүлэх чиглэлээр хуулийн төслийг боловсруулах нь зүйтэй байна. Үүнтэй холбоотойгоор хуулийн төслийн 3.3-т “Засгийн газар, төрийн захиргааны байгууллагаас тодорхой чиглэл, салбарын хүрээнд зохион байгуулах хяналт шалгалтын үйл ажиллагаа нь энэ хуульд нийцсэн байна” гэж тусгасан байна. Татварын албанаас үзлэг, тооллого хийх, ажлын зураг авалт хийх, бараа, бүтээгдэхүүн, ажлын байр битүүмжлэх зэрэг үйл ажиллагааг

2019 онд батлагдсан Татварын ерөнхий хуулиар зохицуулсан байдаг. Мөн Захиргааны ерөнхий хуулийн 3.4-т “энэ хуулийн 3.1.3, 3.1.4-т заасан харилцааг тухайлсан хуулиар, бусад захиргааны үйл ажиллагаатай холбогдсон харилцааг энэ хуулиар зохицуулна” гэж заасны дагуу Татварын алба нь үйл ажиллагаандаа эдгээр хуулийг дагаж мөрддөг. Гэтэл хуулийн төсөлд Татварын ерөнхий хууль, Захиргааны ерөнхий хуулиар зохицуулсан харилцааг давхардуулан зохицуулсан зүйл, заалт тусгасан нь ойлгомжгүй байдал үүсгэх тул тухайлсан харилцааг зохицуулсан хуулийг дагаж мөрдөх байдлаар тусгах нь зүйтэй гэж үзэж байна;

3. Хуулийн төслийн 18 дугаар зүйл (Улсын байцаагчийн эрх олгох, цуцлах)-д “Улсын байцаагч, ахлах байцаагчийн эрхийг тухайн чиглэлийн Улсын ерөнхий байцаагч, Ерөнхий байцаагчийн эрхийг Засгийн газар, эсхүл хуульд заасан эрх бүхий этгээд олгоно, хуульд өөрөөр заагаагүй бол улсын байцаагчийн эрх олгох, түдгэлзүүлэх, сэргээх, цуцлах журмыг тухайн хяналтын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.” гэж нийтлэг байдлаар тусгасныг дээрх саналтай уялдуулан нарийвчлан тусгах;

4. Одоо хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуульд хяналт шалгалтын талаарх төрийн захиргааны болон нутгийн өөрөө удирдах байгууллага, бусад байгууллага, хуулийн этгээдийн бүрэн эрхийг зохицуулсан байх бөгөөд үүндээ дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах, журмыг батлах талаар зааж өгсөн байдаг. Хуулийн төслийн 3 дугаар зүйлд хуулийн үйлчлэх хүрээг тодорхойлохдоо зарим байгууллага тухайлбал, төрийн захиргааны төв байгууллага, нутгийн өөрөө удирдах байгууллагын хэрэгжүүлэх хяналт шалгалт болон дотоод хяналт шалгалтын асуудлыг орхигдуулсан байгааг анхаарах;

5. Энэ нь хуулийн төслийг зөвхөн мэргэжлийн хяналтын байгууллагын тогтолцоо, чиг үүргийг илүү тодотгон, мэргэжлийн хяналтын улсын байцаагчийн үйл ажиллагаанд чиглэгдсэн зохицуулалттай мэт ойлгогдож байх тул төрийн хяналт шалгалтыг хэрэгжүүлэгч бүх салбарт нийтлэг хэрэглэгдэх хэм хэмжээг оновчтой тогтоох, хуулийн төслийн үйлчлэх хүрээнд аливаа хяналт шалгалтыг орхигдуулахгүй байхад анхаарах. Тухайлбал, хуулийн төслийн 4.1.-д “хяналт шалгалт” гэсэн нэр томъёоны тодорхойлолтод “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн дагуу худалдан авах ажиллагааны улсын байцаагчийн хэрэгжүүлэх хяналт шалгалтын төрөл” хамаарахгүй байгааг анхаарч, уг асуудлыг нэмэх;

6. Хуулийн төслийн 3.1-д “Монгол Улсын Их Хурал, Ерөнхийлөгчийн хянан шалгах үйл ажиллагаа, Үндсэн хуулийн цэц, шүүх, прокурорын хяналт. болон төрийн аудитын үйл ажиллагааг тус тусын хуулиар зохицуулна” гэж тусгахдаа энэ хуулийн үйлчлэлд хамаарахгүй зарим салбарыг орхигдуулсан байна. Тухайлбал, тагнуулын болон үндэсний аюулгүй байдлыг хангах үйл ажиллагаа нь өөр журмаар зохицуулагддаг харилцаа бөгөөд тагнуулын байгууллага хуульд заасан чиг үүргээ хэрэгжүүлэхтэй холбоотой үйл ажиллагаа нь төрийн хяналт шалгалтын бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх харилцаанд хамаарахгүй юм. Мөн Захиргааны ерөнхий хуулийн 3.1.6-д зааснаар тус байгууллагын үндсэн чиг үүрэгтэй холбоотой харилцаа захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хамаардаггүй болохыг анхаарч хуулийн үйлчлэх хүрээг оновчтой тодорхойлох;

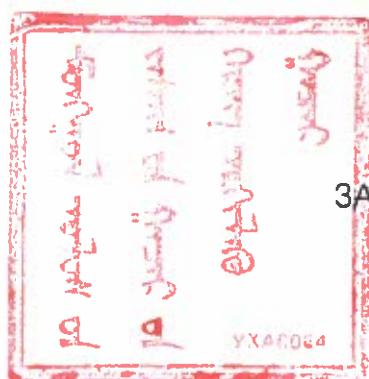
7. Хуулийн төслийн 4.1.1-д “хяналт шалгалт” гэж иргэн, хуулийн этгээдийн явуулж байгаа үйл ажиллагаа, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ болон бараа бүтээгдэхүүн, ашиглаж байгаа барилга байгууламж, техник тоног төхөөрөмж, технологи нь

хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний акт, стандарт, техникийн зохицуулалт, тохирлын үнэлгээнд заасан шаардлагыг хангаж байгаа эсэхийг дүгнэх, зөвлөн туслах, гарсан алдаа дутагдлыг арилгуулахад чиглэсэн арга хэмжээний цогцолборыг" ойлгоно гэж заасан боловч 6.1-д хяналт шалгалтын зорилгыг тодорхойлохдоо "дүгнэх, зөвлөн туслах"-ыг орхигдуулсан, мөн хуулийн төслийн 20 дугаар зүйлийн агуулгаас үзэхэд хяналт шалгалтын үр дүнд заавал алдаа, дутагдал илрүүлсэн байх шаардлагатай гэж ойлгогдож байгааг анхаарч, хуулийн төслийг боловсруулах болсон үндсэн үзэл баримтлалыг хуулийн төслийг бүлэг тус бүрд баримтлах;

8. Хуулийн төслийн 30.1-д улсын байцаагч нь хяналт шалгалтын явцад хүний амь нас, эрүүл мэнд, хүрээлэн байгаа орчинд шууд, эсхүл шууд бусаар хор хохирол учруулж болзошгүй, эсхүл учруулж болох нөхцөл байдал үүсэж болзошгүй нөхцөл байдлыг илрүүлсэн бол ажил, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, үйл ажиллагааг бүхэлд нь эсхүл хэсэгчлэн, эсхүл барилга байгууламж, машин, тээврийн хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийн ашиглалтыг түр зогсооно" гэж заасан байна. Энэ заалт нь Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийн 2.2 дугаар зүйлийн 1.11 дэх заалтад зааснаар эрх бүхий албан тушаалтан нь эрх хязгаарлах арга хэмжээ хэрэгжүүлэхтэй холбоотой санал гаргасныг прокурор шийдвэрлэх эрхтэй байхаар зохицуулсантай зөрчилдөж байх тул хуулийн төслийг Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуультай нийцүүлэн боловсруулж, төрийн хяналт шалгалт, зөрчил шалган шийдвэрлэх ажиллагааны ялгаа заагийг тодорхой тогтоох;

9. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулиар худалдан авах ажиллагааны улсын байцаагч үйл ажиллагаа явуулж байгаа бөгөөд худалдан авах ажиллагааны улсын байцаагчийн бүрэн эрхэд хамаарах асуудлаар хяналт шалгалт хийх явцад бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхэд хүндрэл, ойлгомжгүй байдал үүсгэж байгаа хуулийн зохицуулалтыг залруулах өөрчлөлтийг хуулийн төслийг дагалдан гарах хуульд тусгах нь зүйтэй байна;

10. Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 8.1.4-т "энэ хуулийн 17, 18 дугаар зүйлд заасны дагуу хууль тогтоомжийн төслийн үр нөлөөний үнэлгээ, зардлын тооцоог хийх" гэж заасны дагуу хуулийн төсөлд холбогдох үнэлгээ, тооцоо хийгдээгүй байгааг анхаарч, журмын дагуу үнэлгээ, тооцоог хийх, хуулийн төслийг найруулга зүй, үг үсгийн алдааг засах зэргээр хуулийн төслийн боловсруулалтыг сайжруулах талаарх холбогдох байгууллагуудаас ирүүлсэн саналыг хавсралтаар хүргүүлэх нь зүйтэй." гэжээ.

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР